

**Vladimír Chovan – osobný fond
1857 – 2013**

Opis archívneho fondu

Kód	Názov kódu v AJ	Obsah	Názov kódu v SJ
3.1.1.	Reference kode	SK_1570_15515	Referenčný kód
3.1.2.	Title	Vladimír Chovan – osobný fond	Názov jednotky opisu
3.1.3.	Date(s)	1857 – 2013	Časový rozsah
3.1.4.	Level of description	archívny fond	Úroveň opisu
3.1.5.	Extent and medium of the unit o description (quantity, bulk, or size)	1,5 bm (12 archívnych škatúl spisov, 3 ks mapy a plány, 3 ks sklenené negatívy, 6 ks filmov, 200 ks fotografií, 25 ks letákov a plagátov, 26 ks pohľadníc, 5 ks xerokópií fotografií, 1 pečatidlo)	Rozsah a nosič jednotky opisu (množstvo, rozsah alebo veľkosť)
3.2.1.	Name of creator(s)	Vladimír Chovan (1913 Ružomberok – 1999 Trenčín), účastník protifašistického odboja, tajomník Revolučného národného výboru v Trenčíne, náčelník TJ Sokol v Trenčíne, člen Matice slovenskej v Trenčíne, filatelista, numizmatik	Názov pôvodcu
3.2.2.	Administrative history	Narodil sa 31. januára 1913 v Ružomberku v slovenskej remeselníckej rodine, národne aj kultúrne uvedomelej. Jeho matka Mária pochádzala z Podlužian, bola dcérou evanjelického farára. Otec Július, obuvnícky majster, zahynul v roku 1915 na bojisku prvej svetovej vojny. So svojím mladším bratom Júliusom od útleho detstva žili neľahký život. Detstvo prežil v Ružomberku a Liptovskom Mikuláši. V roku 1925 sa vdova Mária usadila v Trenčíne. Tu získal Vladimír základné vzdelanie, a zároveň pomáhal matke, ktorá viedla kníhkupectvo. Odborné vzdelanie a prax získal v Prahe a Brne, u popredných českých kníhkupcov. Neskôr prevzal predajňu po matke	Dejiny správy pôvodcu

		<p>a rozšíril ju o kníhviazačstvo, dokonca vydávali aj vlastné telovýchovné príručky. Kníhkupectvo sídlilo pri evanjelickej fare, oproti evanjelickému kostolu. Táto budova i fara boli v roku 1978 asanované.</p> <p>Okrem prevádzky obchodu sa venoval aj činnosti v Združení evanjelickej mládeže (ZEM), kde sa uskutočňovali prednášky, divadlá i výlety na historické miesta. V medzivojnovom období patril k spoluorganizátorom „trenčianskych literárnych štvrtkov“, známych na celom Slovensku. V Hoteli Tatra na nich vystupovali mnohí slovenskí básnici, spisovatelia, herci, speváci, hudobníci a výtvarníci.</p> <p>Nezastupiteľné miesto v jeho živote mala telocvičná organizácia Sokol. V mladších rokoch bol pre neho šport zdrojom telesnej zdatnosti a poznávania. Patril k najlepším cvičencom trenčianskej jednoty i I. považskej sokolskej župy. Po vojne, až do nútenej likvidácie Sokola, zastával funkciu náčelníka trenčianskej jednoty. V zrelom veku patril k uznávaným medzinárodným rozhodcom, trénerom a organizátorom športového diania v Trenčíne. Bohaté životné skúsenosti využil pri znovuoobnovení činnosti trenčianskeho Sokola po r. 1989.</p> <p>S jeho menom je úzko spätá aj história trenčianskeho Miestneho odboru Matice slovenskej. V rokoch medzi vojnami sa aktívne podieľal na jej kultúrnych aktivitách. Patril k tým, ktorí sa usilovali znovu obnoviť jej činnosť v roku 1968, ale najmä po roku 1989.</p> <p>Od roku 1935 bol V. Chovan aj členom klubu filatelistov. Zberatelia a znalci poštových známok sa v rokoch 1939 – 1944 stretávali v salóniku hotela Tatra a v reštaurácii Fajka. Po nástupe Hitlera k moci prevzala Sokolovňu Hlinkova garda a celý majetok Sokola bol zhabaný. V. Chovan veľmi ťažko niesol tú dobu. S celou skupinou dorastencov Sokola prešiel do Klubu slovenských turistov a lyžiarov (KSTL) a začal pracovať v odboji. Kníhkupectvo a filatelistické stretnutia boli miestami, kde sa stretávali ľudia zapojení do príprav a organizácie Slovenského národného povstania. Odbojová skupina zabezpečovala prechody českých vlastencov, najmä dôstojníkov z Protektorátu Čechy a Morava na Slovensko, zaisťovala krátkodobé ubytovanie, falošné doklady, vyrábala a rozmnožovala plagáty, získavala finančné prostriedky, organizovala dorastencov v Sokole, trenčiansku mládež a kontaktovala sa s vojakmi.</p> <p>V Povstaní bol zaradený do Vysokoškolského strážneho oddielu na Donovaloch. Zúčastňoval sa výcviku v teréne, ako aj na úpravách terénu pre provizórne poľné letisko.</p>	
--	--	---	--

		<p>V polovici septembra 1944 bola z jednotky utvorená štábna rota so štyrmi čatami. Vysokoškolský strážny oddiel mal 205 príslušníkov. Jednotka mala krycie meno „Vladimír“ a bola určená na strážnu a ochrannú službu veliteľstva I. ČSA na Slovensku. Po presune cez front, 5. marca 1945 sa V. Chovan dostal do Miškovca a následne do Košíc. Po oslobodení Košíc bol pridelený na Ministerstvo národnej obrany (MNO). Vykonával funkciu pobočníka. V tom čase sa u V. Chovana prebudila stará láska k filatelii. Úrad MNO sídlil v budove pošty, a tak bol svedkom vydania prvých známok na oslobodenom území – „Košického vydania“, ako aj prvých korešpondenčných lístkov zo dňa 6. marca 1945.</p> <p>Do Trenčína sa vrátil v čase ešte prebiehajúcich oslobodzovacích bojov. Po ustanovení revolučného národného výboru tu zastával funkciu tajomníka.</p> <p>Za aktívnu činnosť v boji proti fašizmu bol vyznamenaný: Česko-slovenským vojnovým krížom 1939 a medailami Rádu Slovenského národného povstania II. triedy, Za zásluhy I. stupňa, Za chrabrosť pred nepriateľom a partizánskou medailou SNP.</p> <p>Po februárových udalostiach v roku 1948 odovzdal V. Chovan kníhkupectvo Matici slovenskej. Obchod sa presťahoval do centra mesta, pod hrad a predávali sa tam hlavne matičné knihy. Po troch rokoch obchod prevzala Slovenská kniha a V. Chovan bol v ňom zamestnaný až do dôchodku.</p> <p>Priestranný dom Chovanovcov na Moyzesovej ulici číslo 3 bol vždy otvorený pre členov TJ Sokol, skautov, vodákov, turistov, matičiarov, historikov, numizmatikov či filatelistov. V. Chovan vlastnil vzácné zbierky známok, jeho exponáty boli vystavené na výstavách nielen na Slovensku, v Čechách a Poľsku, ale i v Havane, Berlíne a Moskve. Jeho filatelistické zbierky prežili obdobie Slovenského národného povstania a druhej svetovej vojny zakopané v Slatine nad Bebravou.</p> <p>Aktívne pracoval v Združení evanjelickej mládeže, Hurbanovej spoločnosti, Zväze junákov, skautov, Spolku československých kníhkupcov a nakladateľských pomocníkov, Klube československých turistov, lyžiarov, vodákov, v Československom ovocinárskom a záhradkárskom spolku, Štefánikovej spoločnosti a ďalších.</p> <p>S manželkou Ľudmilou vychoval tri dcéry a jedného syna. Zomrel 11. októbra 1999 v Trenčíne.</p>	
3.2.3.	Archival history	Vladimír Chovan požiadal Štátny okresný archív v Trenčíne (ďalej ŠOKA), aby ponúkol v jeho mene ohodnocovacej komisii Archívnej správy Ministerstva vnútra Slovenskej	Dejiny archívneho fondu

		<p>socialistickej republiky (ďalej AS MV SSR) dokumenty týkajúce sa Michala Slávika, (verejného notára v Trenčíne a dištriktuálneho dozorca evanjelickej a. v. cirkvi na Slovensku), Michala Hubockého (zakladajúceho člena viacerých významných spolkov v Trenčíne), Michala Šimka (učiteľa na evanjelickej cirkevnej škole v Trenčíne) a dokumenty týkajúce sa politickej, športovej a kultúrnej činnosti Vladimíra Chovana. Archív zaslal komisii ponuku 04. 10. 1985.</p> <p>Dňa 13. 10. 1987 oznámil Štátny oblastný archív v Bratislave trenčianskemu archívu, že AS MV SSR zakúpila archívne dokumenty rôznej proveniencie od Vladimíra Chovana z Trenčína. Keďže však dokumenty svojou povahou nepatrili do jeho kompetencie, odstúpil ich Štátnemu okresnému archívu v Trenčíne. Ten potvrdil príjem archívnych dokumentov 28. 10. 1987.</p> <p>V roku 1996 odkúpil knihy a časopisy od V. Chovana ŠOKA v Trenčíne na základe dohody. Darované boli dokumenty týkajúce sa Miestneho odboru Matice slovenskej v Trenčíne, Klubu slovenských turistov, lyžiarov a vodákov, Speváckeho zboru slovenských učiteľov a iné.</p> <p>V roku 1999 ŠOKA v Trenčíne získal darom od V. Chovana dokumenty týkajúce sa telocvičnej organizácie Sokol v Trenčíne, na Slovensku, v ČSR a v Amerike.</p>	
3.2.4.	Immediate source of acquisition or transfer	<p>Prvým prírastkom fondu, zaevidovaným pod číslom 336 dňa 28. 10. 1987, bolo 6 archívnych škatúl (0,75 bm) z rokov 1857 – 1972.</p> <p>Druhý prírastok, ktorý tvorili 2 archívne škatule (0,25 bm) z obdobia rokov 1940 – 1993, bol zapísaný roku 1997 pod č. 903.</p> <p>Ostatný prírastok z rokov 1919 – 1994 v rozsahu 0,5 bm (4 archívne škatule) bol zaevidovaný 20. 9. 1999 pod č. 952.</p> <p>Dodatočne boli do fondu doložené dokumenty z r. 1999 a 2013 a xerokópie fotografií. Išlo o veľmi malé množstvo, ktoré bolo zaradené k predchádzajúcim prírastkom.</p>	Spôsoby získavania archívnych prírastkov
3.3.1.	Scope and contents	<p>Fond má mimoriadnu dokumentárnu hodnotu. Je predovšetkým zdrojom informácií o politickej, športovej a zberateľskej činnosti Vladimíra Chovana. Obsahuje však aj záznamy týkajúce sa osobnosti Michala Slávika, Michala Hubockého a Michala Šimka. Michal Slávik pôsobil v rokoch 1927 – 1964 v Trenčíne ako verejný notár. Významná bola predovšetkým jeho činnosť vo Vlastivednej spoločnosti dr. Karola Brančika v Trenčíne, kde zastával funkciu predsedu. Okrem toho bol aj predsedom spolku trenčianskej Okresnej starostlivosti o mládež. Je autorom niekoľkých vlastivedných</p>	Obsah a rozsah archívneho fondu

		<p>monografií.</p> <p>Vo fonde sa nachádza vysokoškolský index M. Slávika z univerzity v Kluži a smútočné oznámenie o jeho smrti. Zachovali sa dva albumy fotografií z r. 1926: zo slávnostného odovzdania plukovného práporu pešieho pluku č. 20 v Michalovciach a zo zájazdu členov Národného zhromaždenia ČSR do Kráľovstva Srbov, Chorvátov a Slovincov. V tom čase pôsobil M. Slávik v Michalovciach ako advokát. Ďalšími fotografiami sú portréty M. Slávika, fotografia zamestnancov Župného úradu v Michalovciach a fotky z rôznych spoločenských podujatí.</p> <p>Michal Hubocký bol činný v niektorých významných spolkoch v Trenčíne. Od roku 1919 bol členom Miestneho odboru Matice slovenskej v Trenčíne, patril k zakladajúcim členom TJ Sokol v Trenčíne v r. 1919 a bol tiež zakladajúci člen spevokolu Okresnej hasičskej jednoty č. 6 Drotár v Orechovom. Mal kladný vzťah k Matici slovenskej, ktorej venoval polovicu svojho majetku.</p> <p>V osobnom fonde V. Chovana sa zachovali členské legitimácie športových a kultúrnych spolkov a klubov M. Hubockého, jeho testament a záznamy týkajúce sa právneho usporiadania pozostalosti.</p> <p>Michal Šimko pôsobil v r. 1858 – 1905 ako učiteľ na evanjelickej cirkevnej škole v Trenčíne. Bola to jediná, a zároveň posledná škola v Trenčíne pred Apponyiho maďarizačnými zákonmi, kde sa vyučovalo po slovensky. Bol prototypom slovenského národovca. Jeho manželka Mária, rodená Staneková, bola babičkou Vladimíra Chovana.</p> <p>Vo fonde sa nachádza sobášny a úmrtný list M. Šimka, jeho vysvedčenie zo 7. triedy gymnázia, osvedčenie o absolvovaní učiteľského kurzu, osvedčenie o jeho pôsobení na ľudovej škole v Trenčíne, evanjelickej cirkevnej škole v Trenčíne a rodinná fotografia M. Šimka s manželkou a deťmi.</p> <p>Zo záznamov týkajúcich sa samotného Vladimíra Chovana je cenná zápisnica z ustanovujúcej schôdze Revolučného národného výboru v Trenčíne, ktorá sa uskutočnila 9. apríla 1945 v Košiciach, ale aj poverenie Okresného národného výboru v Trenčíne pre V. Chovana o oprávnenosti prejednávať všetky záležitosti týkajúce sa trenčianskeho okresu na úradoch v Prahe, Čechách a na Morave. Športovej činnosti V. Chovana sa týka záznam o plnení odznaku zdatnosti pre mužov v r. 1949, časopis Trenčiansky Sokol z r. 1947, letáky, plagáty. Cenný je výtlačok Memoranda slovenského Sokola slovenskej vláde z 9. 11. 1938.</p>	
--	--	---	--

		<p>S Telocvičnou jednotou Sokol súvisia tiež brožúry a fotografie uložené vo fonde. Ide o brožúry: Zájazd západočeského Sokolstva na Považí, Sokol na Považí – vestník sokolskej župy. Fotografie zachytávajú sokolské zlety, zájazdy a športové súťaže.</p> <p>Ďalším športovým klubom, ktorého dokumenty sú v osobnom fonde V. Chovana je Klub slovenských turistov a lyžiarov v Trenčíne: zápisnice výboru KSTL, legitimácie členov Slovenského ľahkoatletického amatérskeho zväzu v Trenčíne, zápisník s poznámkami o športových súťažiach trenčianskeho atletického odboru KSTL, fotografie a iné.</p> <p>Cenné sú noviny a časopisy: Slovenský denník (1914), Trenčanské noviny (1919, 1922), Slovenský Sokol (1922), Slovenský svet (1922), Slovák (1939), Iskra (1939 – 1941), Trenčiansky Sokol (1949), Cirkevné listy (1975). Zachovali sa však iba ako jednotliviny.</p> <p>V časti fondu Tlač sa medzi brožúrami nachádza Memorandum slovenského národa z r. 1861, turistická príručka o Trenčíne z r. 1922, správa evanjelického a. v. cirkevného zboru v Trenčíne za r. 1935, dielo Júliusa Chovana Vysokoškolský strážny oddiel z r. 1969 a iné.</p> <p>Zaujímavé informácie o trenčianskom štátnom gymnáziu, odbornej škole pre ženské povolania v Trenčíne, rehoľnom gymnáziu školských sestier de Notre Dame a iných prinášajú výročné správy týchto škôl.</p> <p>Fond obsahuje bohatý fotografický materiál: členov revolučného národného výboru v Trenčíne z r. 1945, stretnutie bývalých členov Vysokoškolského strážneho oddielu, členov Združenia evanjelickej mládeže v Trenčíne, púť na Bradlo, lodenicu v Trenčíne a trenčianskych vodákov pri Váhu v r. 1945 – 1946, fotografie a pohľadnice Trenčina, fotografie gen. Štefánika a iné.</p> <p>Zo sokolských zletov v Trenčíne r. 1936 a 1947 sa zachovali zvitky negatívov. Dokumentačný materiál poskytuje programy z jubilejných slávností Spevacieho zboru slovenských učiteľov v Trenčianskych Tepliciach z r. 1951 a členskú knižku Živnostenského úverového ústavu v Trenčíne z r. 1932, ktorá patrila Márii Chovanovej.</p> <p>Zo zberateľskej činnosti V. Chovana pochádzajú odznaky českej a slovenskej obce sokolskej (ČOS a SOS), Matice slovenskej. Ďalšími sú: Trenčín mesto módy, hrady Čachtice a Beckov, odznak Jána Husa z r. 1915, Sadenie lipy bratstva v r. 1922, 10. výročie vzniku ČSR, Pribinove slávnosti v Nitre r. 1933, štítok z uniformy</p>	
--	--	--	--

		<p>17. pešieho pluku v Trenčíne a iné.</p> <p>Z pôsobnosti V. Chovana v Miestnom odbore Matice slovenskej v Trenčíne a atletickom odbore Klubu slovenských turistov a lyžiarov sa zachovalo po jednom pečatidle.</p> <p>Činnosť Miestneho odboru Matice slovenskej v Trenčíne dokumentujú aj účtovné záznamy, zoznamy členov, rôzna korešpondencia, pozvánky a programy.</p> <p>Fond poskytuje aj genealogické údaje o rodine Križko a Križan a fotografiu rodiny Bučekovskej. Evanjelický farár Július Buček bol otec manželky V. Chovana Ľudmily.</p> <p>Najstarším dokumentom fondu je vysvedčenie Michala Šimka zo 7. triedy gymnázia z r. 1857. Najmladšími sú dokumenty súvisiace s úmrtím Vladimíra Chovana a jeho manželky Ľudmily z r. 1999 a 2013 a občasník trenčianskych evanjelikov augsburského vyznania Trenčiansky Evanjelik č. 2 z r. 2013.</p> <p>Osobný fond Vladimíra Chovana je usporiadaný a uložený v 12 archívnych škatuliach. Dokumenty pochádzajú z rokov 1857 – 2013. Fond meria 1,5 bm.</p>	
3.3.2.	Appraisal, destruction and scheduling information	Z archívneho fondu neboli pri jeho spracúvaní vyradené žiadne záznamy.	Vyraďovanie a hodnotenie
3.3.3.	Accruals	Informácie nie sú známe	Možné prírastky
3.3.4.	System of arrangement	<p>Fond je usporiadaný podľa prírastkov.</p> <p>Prvý prírastok je uložený v 6 archívnych škatuliach a je usporiadaný nasledovne:</p> <p>A. Dokumenty týkajúce sa Michala Slávika</p> <p>B. Dokumenty týkajúce sa Michala Hubockého</p> <p>C. Dokumenty týkajúce sa Michala Šimka</p> <p>D. Dokumenty týkajúce sa Vladimíra Chovana:</p> <p>I. Politická činnosť V. Chovana</p> <p>II. Športová činnosť V. Chovana</p> <p>a) Telovýchovná jednota Sokol</p> <p>b) Klub slovenských turistov a lyžiarov v Trenčíne</p> <p>III. Tlač</p> <p>a) Noviny a časopisy</p> <p>b) Brožúry</p> <p>c) Výročné správy škôl</p> <p>IV. Fotografie</p>	Spôsob usporiadania

		<p>V. Filmy</p> <p>V dvoch škatuliach, ktoré boli pridané k prvému prírastku, sa nachádzajú záznamy rozdelené na dokumenty týkajúce sa členov Miestneho odboru Matice slovenskej v Trenčíne, Speváckeho zboru slovenských učiteľov v Trenčianskych Tepliciach a Klubu slovenských turistov, lyžiarov a vodákov v Trenčíne.</p> <p>Druhý prírastok, ktorý je uložený v dvoch archívnych škatuliach je rozdelený na dokumenty týkajúce sa Miestneho odboru Matice slovenskej v Trenčíne a na iné dokumenty – články, prejavy, noviny a výstrižky, strojopisy článkov a výziev.</p> <p>Tretí prírastok uložený v 4 archívnych škatuliach je rozdelený na štyri tematické skupiny: Telovýchovná jednota Sokol v Trenčíne, Sokol na Slovensku, Sokol v Československu, Sokol v Amerike.</p>	
3.4.1.	Conditions governing acces	prístupný	Podmienky prístupu
3.4.2.	Conditions governing reproduction	Archívne dokumenty možno reprodukovat' so súhlasom archívu podľa podmienok uvedených v jeho bádateľskom poriadku a v súlade s internými predpismi MV SR.	Podmienky vyhotovovania reprodukcí
3.4.3.	Language /scripts of material	slovenský	Jazyk/písmo archívnych dokumentov
3.4.4.	Physical characteristics and technical requirements	nepoškodený	Fyzický stav a technické požiadavky
3.4.5.	Finding aids	Vladimír Chovan – osobný fond, 1857 – 2013: spis o fonde – súpisy ponúk archívnych dokumentov.	Vyhľadávacie pomôcky
3.5.1.	Existence and location of originals	Ministerstvo vnútra SR, Štátny archív v Trenčíne, Kožušnícka 1, 911 05 Trenčín 5	Existencia a umiestnenie originálov
3.5.2.	Existence and location of copies	Informácie nie sú známe.	Existencia a umiestnenie kópií

3.5.3.	Related units of description	Informácie nie sú známe	Súvisiace jednotky opisu
3.5.4.	Publikation note	Informácie nie sú známe	Informácie o publikovaní
3.6.1.	Note		Poznámka
3.7.1.	Archivist's note	V roku 1985 vyhotovil PhDr. Jozef Karlík súpis ponuky archívnych dokumentov osobného fondu Vladimíra Chovana. Ďalšie súpisy archívnych dokumentov vyhotovila Mgr. Viera Bernátová v roku 1997 a 1999. Opis vyhotovila Mgr. Radka Mináriková v decembri 2022.	Informácia o spracovateľovi a spracovaní
3.7.2.	Rules or conventions	Opis bol vyhotovený podľa ISAD(G): General International Standard Archival Description, Second Edition a metodického pokynu na tvorbu opisov archívnych súborov podľa všeobecného medzinárodného štandardu pre archívny opis ISAD (G) č. SVS-OAR1-2017/002532.	Pravidlá alebo zásady
3.7.3.	Date(s) of descriptions	07. 12. 2022	Dátum vyhotovenia opisu